

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศรีรัตน สถาปนวิวัฒน์ เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงนับตั้งแต่เริ่มเขียนนวนิยาย เรื่องแรก คือ แผ่นดินนี้ของใคร เมื่อ พ.ศ. 2495 ต่อจากนั้นศรีรัตนก็เขียน นวนิยายเรื่องต่าง ๆ อีกหลายเรื่อง นวนิยายของเขาทั้งหมดที่ตีพิมพ์แล้วมี 25 เรื่อง ศรีรัตนได้รับการกล่าวขวัญถึงจากนักวิจารณ์และนักศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ หลายท่าน เช่น สุชาติ สวัสดิ์ศรี (ใน บรรจง บรรเจิดศิลป์ 2521 : 216) กล่าวถึงนวนิยายของศรีรัตนไว้ว่า "แนวเรื่องในนวนิยายของศรีรัตน สถาปนวิวัฒน์ ที่ทำให้เขามีชื่อขึ้นมาในยุคหลังสงครามก็คือ คนจนถูกเอาเปรียบโดยคนรวยและความไม่ยุติธรรมในสังคม" และสุชาติ สวัสดิ์ศรี (ใน บรรจง บรรเจิดศิลป์ 2521 : 208) ยังได้จัดศรีรัตน สถาปนวิวัฒน์ เข้าไว้ในนักเขียนกลุ่มนักอุดมคติอีกด้วย นอกจากนี้ เสถียร จันทิมาธร (2517 : 160-161) ยังกล่าววิจารณ์ นวนิยายของศรีรัตนไว้ตอนหนึ่งว่า

...ค่านู้นี้อูหาความคึกศรีรัตนเป็นตัวอยู่ขงนักเขียนที่ไ้รับผลสะท้อนจาก สิ่งแวดล้อมที่นาศึกษาคนหนึ่ง ในยุคที่การต่อสู้ค้ำเป็นไปควความคึกคัก งาน ของเขาเคยเป็นหอกอุ้นแหลมคมโดมแห่งศัทรูถูกคชีเอารัดเอาเปรียบ ประชาชน อีถูกคานหนึ่งก็เป็นโคมอันสว่างประดับประคองศิลปวรรณคดีของ ประชาชนใ้ก้าวไปสู่ความรุ่งเรือง แต่ยังไม่ทันจะถึงหลักชัย การห้ามออก หนังสือและกวาคจับนักเขียน นักหนังสือพิมพ์เมื่อปี 2501 ทำใ้งานเขียนที่ เอาจริงเอาจังถูกกวาคหายไปควย จนหอกที่เคยคมกลับทุและขึ้นสนิมและโคม ที่สว่างก็หันไปสองทางคานูอื่น ซึ่งมีไซศิลปวรรณคดีที่ปลุกใ้ประชาชนตื่นหาก มอมเมาใ้หลับใหลไม่ต่อสู้

ป. วัชรารักษ์ (2505 : 351) ก็กล่าวถึง ศรีรัตน สถาปนวิวัฒน์ ว่า เป็นนักเขียนนวนิยายเสียดแทงสังคมที่มีปลายปากกาคมกริบเสมอใบมีดโกน ในระยะ

ต่อมานวนิยายของศรีรัตนก็ยังคงอยู่ในความสนใจของผู้ศึกษารวมกรรมเช่นกัน เห็นได้จาก ตรีศิลป์ บุญขจร (2521 : 357) ได้วิเคราะห์ แผ่นดินนี้ของใคร ไว้ตอนหนึ่งว่า

...บทบาทของ แผ่นดินนี้ของใคร ต่อพัฒนาการนวนิยายไทยก็คือ การร่วมเป็นหนึ่งในขบวนการแรกของนวนิยายเพื่อชีวิต ควบคู่การสะท้อนให้เห็นสภาพอัน "อัปลักขม" ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังคมไทย แม้จะไม่ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขเช่นนวนิยายเพื่อชีวิตอื่น ๆ แต่ความเด่นกว่าในบรรดานวนิยายเพื่อชีวิตขบวนการนี้อยู่ที่การ แสดงปัญหาสังคมอย่างละเอียดถี่ถ้วนกว่า รวมทั้งกลวิธีสอดใส่เนื้อหาทางสังคมและการเมืองในรูปแบบนวนิยายก็สามารถทำได้กลมกลืนไม่เคอะเขิน

จึงอาจกล่าวได้ว่านวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์ คงจะมีความน่าสนใจอยู่ไม่น้อย นักวิจารณ์และนักศึกษารวมกรรมจึงกล่าวถึงเสมอ แต่ยังไม่見มีผู้ใดนำผลงานประเภทนวนิยายของเขามาศึกษาวิเคราะห์อย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรรวบรวมและศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของศรีรัตน สถาปนวัฒน์ เพื่อที่จะได้ทราบถึงแนวคิดและพัฒนาการในนวนิยายของเขา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์ ในด้านเนื้อหาและรูปแบบ โดยเน้นศึกษาองค์ประกอบด้านแนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการประพันธ์
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการของนวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์ จำนวน 25 เรื่องที่พิมพ์รวมเล่มแล้ว โดยจะศึกษาในด้านองค์ประกอบของนวนิยายเน้นเฉพาะ แนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการประพันธ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สํารวจงานเขียนทั้งหมดของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์
2. ศึกษาและวิเคราะห์ผลงานประเภทนวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์
ในคํานองคํ์ประกอบโดยเน้นการศึกษาแนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการประพันธ์
3. สรุปพัฒนาการของนวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์

สมมติฐานในการวิจัย

นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์ มีพัฒนาการจากนวนิยายสะท้อนสังคม
มาเป็นนวนิยายชีวิตครอบครัว และนวนิยายต่อสู้ผจญภัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการรวบรวมผลงานประเภทนวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์
2. ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์ อย่างละเอียด
ในคํานองแนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการประพันธ์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการศึกษา
วรรณกรรมไทยปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย